

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 435/2021-45

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného Advokátskou kanceláriou Mandzák a spol., s. r. o., Zámocká 5, Bratislava, proti postupu Špecializovaného trestného súdu v konaní sp. zn. BB 3T/22/2014 a postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 5To/9/2020 a jeho nariadením výkonu trestu odňatia slobody z 15. apríla 2021 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Špecializovaného trestného súdu v konaní sp. zn. BB 3T/22/2014 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 5To/9/2020 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **priznáva** primerané finančné zadosťučinenie **800 eur**, ktoré **je** mu Špecializovaný trestný súd **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Špecializovaný trestný súd **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **576,12 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. júna 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 6 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“). Tiež navrhuje zrušiť napadnuté nariadenie, prikázať Špecializovanému trestnému súdu (ďalej aj „ŠTS“) rozhodnúť o započítaní trestu odňatia slobody vo výmere tri roky a dobu obmedzenia osobnej slobody v dôsledku zadržania, priznať primerané finančné zadosťučinenie 10 000 eur a náhradu trov konania.

2. Sťažovateľ bol rozsudkom ŠTS č. k. BB-3T 22/2014 z 15. októbra 2014 uznaný vinným z prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona (ďalej len „TZ“) a odsúdený na trest odňatia slobody s podmieneným odkladom, peňažný trest a trest zákazu činnosti.

3. Najvyšší súd uznesením č. k. 5To/1/2015 z 24. septembra 2015 na základe odvolania sťažovateľa vo svoj prospech a odvolania prokurátora v neprospech sťažovateľa rozsudok ŠTS zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku (ďalej len „TP“).

4. ŠTS rozsudkom č. k. BB-3T 22/2014 z 19. januára 2016 uznal sťažovateľa vinným zo zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 a 2 TZ a sťažovateľa odsúdil na trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov, peňažný trest 2 000 eur spolu s náhradným trestom vo výmere 8 mesiacov a trest zákazu činnosti v orgánoch verejnej moci.

5. Najvyšší súd uznesením č. k. 5To/4/2016 z 12. januára 2017 odvolanie sťažovateľa podľa § 319 TP zamietol.

6. Proti uzneseniu najvyššieho súdu podal sťažovateľ dovolanie. O dovolaní najvyšší súd rozhodol rozsudkom č. k. 1TdoV/13/2017 z 15. júna 2020 tak, že uznesením najvyššieho súdu o zamietnutí odvolania bol porušený zákon na základe § 371 ods. 1 písm. i) TP v ustanoveniach § 319 TP a § 128 ods. 1 a § 329 ods. 2 TZ. Uznesenie najvyššieho súdu bolo zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie.

7. Sťažovateľ bol uznesením Okresného súdu Bratislava I č. k. 9PP/95/2019 z 23. decembra 2019 podmienene prepustený z výkonu trestu odňatia slobody so skúšobnou dobou v trvaní 4 rokov, s nariadenou kontrolou elektronickými prostriedkami a taktiež s probačným dohľadom v trvaní dvoch rokov a uloženými obmedzeniami. Toho istého dňa bol sťažovateľ prepustený na slobodu.

8. Najvyšší súd v odvolacom konaní rozsudkom č. k. 5To/9/2020 z 15. apríla 2021 zrušil rozsudok ŠTS a sám vo veci rozhodol tak, že sťažovateľa uznal vinným zo zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 TZ a sťažovateľovi uložil trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov, peňažný trest a trest zákazu činnosti. Najvyšší súd napadnutým nariadením nariadil výkon trestu odňatia slobody.

II.

Argumentácia sťažovateľa

9. Sťažovateľ tvrdí, že pri nariadení výkonu trestu sa nezohľadnila doba zadržania v prípravnom konaní od 22. marca 2013 o 11.40 h do 24. marca 2013 o 17.40 h. Dňa 4. mája 2021 žiadal ŠTS o započítanie do výkonu trestu odňatia slobody i dobu uvedeného zadržania, no súd nereagoval. Po nahliadnutí do spisového materiálu 11. júna 2021 obhajca zistil, že uznesenie o započítaní trestu či doby zadržania nie je súčasťou spisu. Ďalej uviedol, že napadnuté nariadenie

výkonu trestu nebolo sťažovateľovi ani obhajcovi doručené, a preto lehotu na podanie ústavnej sťažnosti datujú od vydania napadnutého nariadenia.

III.

Vyjadrenie Špecializovaného trestného súdu, najvyššieho súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie Špecializovaného trestného súdu:

10. Predseda ŠTS vo svojom vyjadrení opísal predchádzajúci postup súdov, ktorý viedol k finálnemu rozhodnutiu v trestnej veci sťažovateľa. ŠTS uviedol, že mu bol 4. mája 2021 doručený podnet obhajcom sťažovateľa na započítanie doby zadržania do výkonu trestu odňatia slobody, ktorý bol zároveň zaslaný aj na vedomie najvyššiemu súdu, pretože v tom čase sa trestný spis sťažovateľa nachádzal na najvyššom súde. Najvyšší súd tento podnet prijal 5. mája 2021. ŠTS uvádza, že z vyšetrovacieho spisu ČVS: PPZ-352/NKA-PK-BA-2013 vyplýva, že sťažovateľ bol v prípravnom konaní zadržaný od 22. marca 2013 o 11.40 h do 24. marca 2013 o 17.40 h a najvyšší súd v napadnutom nariadení túto dobu do novo uloženého trestu nezapočítal.

11. Trestný spis bol ŠTS vrátený 10. mája 2021 a sťažovateľ bol z výkonu trestu odňatia slobody prepustený na slobodu 11. mája 2021.

12. V závere predseda ŠTS uviedol, že *«Uznesením Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica sp. zn. BB-3T/22/2014 zo dňa 16.08.2021 bolo rozhodnuté o započítaní doby zadržania a trestov (trest odňatia slobody, peňažný trest a trest zákazu činnosti) u odsúdeného [REDAKOVANÉ]. Je však pravdou, že sčasti ide len o akúsi „akademickú“ reparáciu stavu a zrejme faktom je, že odsúdený bol vo výkone trestu zhruba dva dni dlhšie, než mal byť. Reparáciu „faktickú“ tunajší súd v čase, kedy disponoval spisom zabezpečiť nemohol.»*

13. Ústavný súd podotýka, že uznesenie o započítaní väzby a trestu tvorí prílohu k predmetnému vyjadreniu.

III.2. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

14. V úvode vyjadrenia predsedu senátu najvyššieho súdu poznamenáva, že je potrebné zdôrazniť rozdiel medzi nariadením výkonu trestu podľa § 408 TP a započítaním väzby a trestu podľa § 414 TZ. V prípade nariadenia výkonu trestu ide o opatrenie potrebné na výkon trestu, ktoré je adresované príslušnému ústavu na výkon trestu odňatia slobody a bez ktorého nie je možné odsúdeného prijať na výkon trestu. Započítanie väzby a trestu predstavuje rozhodnutie súvisiace s výkonom trestu. Rozhodnutie o započítaní väzby a trestu pritom nie je súčasťou nariadenia výkonu trestu, ale vydáva sa až následne, a to spätne ku dňu nariadenia výkonu trestu, pričom na jeho vydanie je vždy príslušný predseda senátu súdu, ktorý rozhodol vo veci v prvom stupni na rozdiel od nariadenia výkonu trestu, ktoré je oprávnený urobiť aj predseda senátu odvolacieho súdu.

15. Nariadenie teda nemusí a v praxi, ak odsúdený na výkon trestu nastupuje priamo z verejného zasadnutia odvolacieho súdu, ani nemôže obsahovať údaj o tom, aká časť výkonu väzby sa mu započítava do novo uloženého trestu.

16. Predseda senátu najvyššieho súdu podotkol, že v napadnutom nariadení uviedol, aj keď nemusel, že sťažovateľovi je potrebné do trestu započítať obdobie od 19. januára 2017 do 23. decembra 2019, aby sťažovateľ pre „administratívne ťahanice“ nevykonával trest odňatia slobody v rozsahu prevyšujúcom právoplatný rozsudok z 15. apríla 2021.

17. Predseda senátu najvyššieho súdu považuje ústavnú sťažnosť sťažovateľa za neopodstatnenú v rozsahu napadnutého nariadenia a postupu najvyššieho súdu.

18. V závere vyjadrenia predseda senátu najvyššieho súdu podotýka, že najvyšší súd nemohol porušiť práva sťažovateľa, ale, naopak, v čo najväčšom úsilí ich chránil, keď nadštandardne upozornil ústav na výkon trestu odňatia slobody (ďalej len „UVTOS“), že prevažnú časť trestu si už sťažovateľ vykonal.

III.3. Replika sťažovateľa:

19. Sťažovateľ vo svojom vyjadrení uvádza, že z vyjadrení súdov nie je sporné, že sťažovateľovi nebola započítaná do výkonu trestu odňatia slobody doba zadržania a o túto dobu bol bez zákonného dôvodu pozbavený osobnej slobody. Najvyšší súd túto skutočnosť nespochybňuje a ŠTS ju priamo potvrdzuje vydaním uznesenia o započítaní doby zadržania do výkonu trestu odňatia slobody.

20. Sťažovateľ pokladá za sporné medzi súdmi iba to, kto zodpovedá za porušenie práv sťažovateľa. Sťažovateľ je presvedčený, že oba súdy nesú zodpovednosť za porušenie označených práv v plnom rozsahu.

21. Postup najvyššieho súdu vo vyjadrení je nutné hodnotiť ako formálny, ktorý v konečnom dôsledku reálne negarantuje základné práva a slobody, ale ich iluzórne predstiera. Stanovisko najvyššieho súdu je potrebné brať ako protichodné. Na jednej strane najvyšší súd sa zbavuje zodpovednosti tým, že nebol oprávnený vydať rozhodnutie o započítaní, a na druhej strane vo svojom vyjadrení uvádza, že fakticky poukázal na potrebné započítanie trestu. Na základe uvedeného sťažovateľ nesúhlasí s vyjadrením predsedu senátu najvyššieho súdu a tvrdí, že predseda senátu si uvedomoval faktickú záväznosť týchto právnych účinkov, pretože inak by údaj o započítaní do napadnutého nariadenia neuvádzal.

22. Ak by najvyšší súd nezáväzne upozornil, že je potrebné sťažovateľovi započítať do novo určeného trestu už aj vykonaný trest, tak by UVTOS sťažovateľa na slobodu skôr neprepustil. Z uvedeného možno vyvodiť, že ak by najvyšší súd poukázal aj na započítanie doby zadržania do výkonu trestu odňatia slobody, tak by bol sťažovateľ prepustený na slobodu skôr.

23. Sťažovateľ ďalej uviedol, že k vydaniu napadnutého nariadenia výkonu trestu odňatia slobody pristúpil predseda senátu najvyššieho súdu bez toho, aby sťažovateľovi umožnil sa vyjadriť k takémuto úkonu, ktorý mu ani nebol doručený. Je preto nepochybné, že najvyšší súd nesprávne určil dobu započítania, a preto je najvyšší súd zodpovedný za porušenie práva na osobnú slobodu.

24. V závere vyjadrenia sťažovateľ uvádza, že zodpovednosť najvyššieho súdu je jednoznačne daná, že rovnako aj ŠTS vo svojom vyjadrení neuviedol, prečo po doručení podnetu nevykonal akýkoľvek úkon, aby nedošlo k porušeniu práva na osobnú slobodu (napr. žiadosť o zapožičanie spisu najvyššiemu súdu) pre účely urýchleného rozhodnutia o započítaní doby zadržania do výkonu trestu odňatia slobody.

IV. Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

IV.1. K namietanému porušeniu uvedených práv:

25. Ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa s cieľom realizácie dôslednejšieho prieskumu sťažovateľom tvrdených skutočností. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je nezapočítanie doby zadržania sťažovateľa v prípravnom konaní do trestu odňatia slobody a taktiež nedoručenie napadnutého nariadenia.

26. Ústavný súd konštatuje, že z vyjadrenia ŠTS je zrejmé, že ŠTS si uvedomil pochybenie, v dôsledku ktorého nebola sťažovateľovi do dĺžky výkonu trestu odňatia slobody započítaná aj doba jeho zadržania v prípravnom konaní, pretože toto pochybenie v priebehu konania pred ústavným súdom napravil. Táto náprava už nezmení nič na tom, že sťažovateľ bol vo výkone trestu odňatia slobody držaný o dva dni dlhšie, ako mal, čo v neposlednom rade skonštatoval aj ŠTS, a tým bola osobná sloboda sťažovateľa bezdôvodne obmedzená.

27. Ústavný súd dáva do pozornosti stanovisko najvyššieho súdu, v ktorom najvyšší súd konštatuje, že: *„Dobu obmedzenia osobnej slobody zaistením podľa § 19 ods. 4 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov alebo zadržaním podľa § 85 alebo § 86 TP, ku ktorému došlo v bezprostrednej súvislosti s trestným činom, za ktorý bol neskôr páchatelovi uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, treba podľa § 45 ods. 1 TZ, postupom podľa § 414 TP započítať do uloženého trestu aj v prípade, že zaistený alebo zadržaný obvinený nebol vzatý do väzby.“* (R 45/2014).

28. Ďalej ústavný súd poukazuje na dôvodovú správu k zákonu č. 214/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorým bolo upravené ustanovenie § 45 TZ do dnešnej podoby: *«Na základe poznatkov z aplikačnej praxe vyvstala potreba výslovne upraviť možnosť započítania doby zadržania do výkonu trestu odňatia slobody... Z rozhodovacej činnosti súdov vyplýva určitá nejednotnosť; niektoré súdy zadržanie do uloženého trestu odňatia slobody buď nezapočítajú, alebo o tom rozhodujú výlučne „per analogiam“ podľa § 45 ods. 1 Trestného zákona a § 414 ods. 1 Trestného poriadku.»*

29. V záujme kontextu problematiky ústavný súd poukazuje aj na nález Ústavného súdu Českej republiky z 8. novembra 2007 vo veci sp. zn. II. ÚS 1710/07, podľa ktorého pre účely započítavania väzby (alebo zadržania) nehrá rolu ani typ väznice a stupeň stráženia vo výkone trestu odňatia slobody: *„Započítávaní väzby a trestu uloženého pro týž skutek vyplývá ze zásady, že nikdo nemá být potrestán dvakrát pro totéž jednání (čl. 40 odst. 5 Listiny). Podle ustanovení § 38 odst. 1 trestního zákona bylo-li proti pachateli vedeno trestní řízení ve vazbě a dojde-li v tomto řízení k jeho odsouzení, započítá se mu doba strávená ve vazbě do uloženého trestu, pokud je vzhledem k druhu uloženého trestu započítání možné. I když je zcela nepochybné, že vazba ve smyslu ustanovení § 67 a násl. trestního řádu není trestem, dochází jejím uvalením ke zbavení osobní svobody a k výraznému omezení dalších základních práv pachatele ještě před vynesením pravomocného odsuzujícího rozsudku. Pokud vazbě odpovídá druh uloženého trestu, je započítání obligatorní. Zákon v tomto případě vylučuje volnou úvahu soudu. Do trestu odnětí svobody*

se pritom vazba započítá bez ohledu na to, do jakého typu věznice byl pachatel k výkonu trestu zařazen, protože zákon v tomto směru nemá žádné omezení.“

30. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľovi sa musí do dĺžky výkonu trestu odňatia slobody započítať aj doba, v rámci ktorej bol sťažovateľ obmedzený na osobnej slobode v prípravnom konaní, bez zreteľa na to, či bol následne vzatý do väzby alebo nie. V tomto kontexte je potrebné poukázať na právnu istotu sťažovateľa, ktorý z oprávneného dôvodu očakával započítanie tejto doby zadržania do výkonu trestu odňatia slobody.

31. Z vyjadrenia najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd ako odvolací súd nie je povinný započítať väzbu alebo trest do novo uloženého trestu, ako to sám tvrdí, pretože toto rozhodnutie spadá do kompetencie súdu, ktorý rozhodol v prvom stupni, a taktiež odkazuje na konkrétne ustanovenia TP.

32. Podľa § 406 ods. 2 TP *„Rozhodnutia súvisiace s výkonom trestov a ochranných opatrení robí, ak nie je ďalej ustanovené inak, súd, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni.“*

33. Podľa § 406 ods. 3 TP *„Opatrenia potrebné na výkon trestov a ochranných opatrení a na vymáhanie trov trestného konania robí, ak nie je ďalej ustanovené inak, predseda senátu súdu, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni.“*

34. Podľa § 408 ods. 1 TP *„Len čo sa rozhodnutie, podľa ktorého sa má vykonať trest odňatia slobody, stalo vykonateľným, predseda senátu príslušného súdu prvého stupňa alebo odvolacieho súdu ihneď vydá príkaz na zadržanie odsúdeného na účel jeho dodania do výkonu trestu odňatia slobody a zároveň nariadi výkon trestu odňatia slobody a dodanie odsúdeného do výkonu trestu odňatia slobody, ak*

a) je vo väzbe,

b) bol mu uložený trest odňatia slobody prevyšujúci dva roky,

c) je obava, že ujde, alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol výkonu trestu.“

35. Podľa § 414 ods. 1 TP *„O započítaní väzby a trestu rozhodne predseda senátu uznesením. Väzba sa započítava podľa stavu ku dňu nariadenia výkonu trestu, a to od času, keď osobná sloboda obvineného bola obmedzená.“*

36. Ústavný súd je toho názoru, že z dikcie zákona je jednoznačné, že o rozhodnutí o započítaní väzby a trestu má rozhodnúť podľa § 414 TP v spojení s § 406 ods. 2 TP súd, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni, t. j. ŠTS.

37. Ústava v čl. 17 zahŕňa v podstate všetky práva, ktoré vyplývajú aj z čl. 5 dohovoru. V prípade oboch ustanovení ide o ochranu osobnej slobody a o určenie jasných limitov pre štátnu moc v prípade zásahu do osobnej slobody fyzickej slobody.

38. Ústavný súd pri posudzovaní ústavných sťažností namietajúcich porušenie čl. 17 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej judikatúry, v zmysle ktorej čl. 17 ods. 2 ústavy vo vzťahu k väzbe alebo k výkonu trestu odňatia slobody obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a výkonu trestu odňatia slobody a nariadil prepustenie, ak sú nezákonné; právo

nebyť vo väzbe a výkone trestu odňatia slobody dlhšie ako po nevyhnutnú, resp. primeranú dobu (III. ÚS 7/00, I. ÚS 100/04).

39. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti namieta porušenie práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru bez toho, aby špecifikoval, porušenie ktorého konkrétneho práva podľa čl. 5 ods. 1 namieta. Z obsahu odôvodnenia ústavnej sťažnosti však vyplýva, že namieta porušenie práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) dohovoru, t j. prvou prípustnou výnimkou z práva na slobodu a osobnú bezpečnosť je zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom.

40. Článok 5 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby pozbavenie osobnej slobody bolo zákonné a v súlade s konaním ustanoveným zákonom, pričom dohovor tu priamo odkazuje na vnútroštátne právo a upravuje povinnosť dodržiavať hmotné aj procesné právne normy a taktiež povinnosť, aby každé pozbavenie osobnej slobody bolo zároveň v súlade s účelom čl. 5 dohovoru, ktorým je ochrana jednotlivca pred svojvôľou (napr. Bozano v. Francúzsko, č. 9990/82, rozsudok ESĽP z 18. decembra 1986, bod 54; Stanev v. Bulharsko, č. 36760/06, rozsudok Veľkej komory ESĽP zo 17. januára 2012, bod 143).

41. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti došlo k porušeniu čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 5 ods. 1 dohovoru postupom ŠTS a postupom najvyššieho súdu. Argumentácia najvyššieho súdu, v ktorej poukazuje na povinnosť predsedu senátu súdu prvého stupňa, má základ v zákonnej úprave. Za každých okolností platí, že nikto nemôže byť pozbavený osobnej slobody nad rámec súdom vymedzenej doby a z ústavnoprávneho hľadiska je postup najvyššieho súdu problematický, ak v nariadení výkonu trestu na jednej strane stanovuje obdobie výkonu trestu odňatia slobody na započítanie, na druhej strane explicitne vyznačuje (krížikmi) časť „so zarátaním doby väzby“ zavádzajúco a v rozpore so skutočnosťou bez konkrétnych časových údajov.

42. Sťažovateľ tiež navrhol zrušiť napadnuté nariadenie najvyššieho súdu a prikázať ŠTS rozhodnúť o započítaní trestu odňatia slobody vo výmere 3 rokov od 19. januára 2017 do 23. decembra 2019 ako i doby obmedzenia osobnej slobody dôsledkom zadržania od 22. marca 2013 o 11.40 h do 24. marca 2013 o 17.40 h.

43. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že započítanie vykonaného trestu odňatia slobody do novo udeleného trestu bolo vykonané. K obmedzeniu osobnej slobody v dôsledku zadržania súd podotýka, že v priebehu konania pred ústavným súdom došlo zo strany ŠTS k vydaniu uznesenia č. k. BB-3T/22/2014 zo 16. augusta 2021 o započítaní doby zadržania v prípravnom konaní do výkonu trestu odňatia slobody. Sťažovateľ si už novo uložený trest vykonal. Z tohto dôvodu ústavný súd pokladá za nadbytočné a neefektívne zrušiť napadnuté nariadenie a prikázať ŠTS konať, preto ústavný súd v tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľovi nevyhovuje.

IV.2. K nedoručeniu napadnutého nariadenia a k čl. 6 charty:

44. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namietal aj nedoručenie napadnutého nariadenia. Ústavný súd v tejto časti konštatuje, že sťažovateľom napadnuté práva sa nevzťahujú na doručenie rozhodnutí súdu, ale na osobnú slobodu. Ak chcel sťažovateľ napadnúť postup súdu vo vzťahu k nedoručeniu napadnutého nariadenia, bolo potrebné namietať porušenie iných referenčných noriem (napr. práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy). Z tohto dôvodu ústavný súd tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovuje.

45. Podľa čl. 51 ods. 1 charty sú ustanovenia charty určené členským štátom výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Európskej únie (ďalej len „EÚ“). Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ sa základné práva zaručené v právnom poriadku EÚ uplatnia vo všetkých situáciách, ktoré upravuje právo EÚ, avšak nie mimo týchto situácií. Pokiaľ teda určitá právna situácia nepatrí do pôsobnosti práva EÚ, nemôžu sa na akty členských štátov vzťahovať ani ustanovenia charty (porov. napr. rozsudok Súdneho dvora EÚ z 30. júna 2016 vo veci C-205/2015, Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Brașov proti Vasilemu Tomovi, Biroul Executorului Judecătoresc Horațiu-Vasile Cruduleci, body 23 a 24, ECLI:EU:C:2016:499). Z obsahu ústavnej sťažnosti ani z jej príloh priložených podľa názoru ústavného súdu nevyplývajú žiadne dôvody, že by ŠTS alebo najvyšší súd aplikovali právo EÚ. Z tohto dôvodu ústavný súd časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa o porušení práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 6 charty nevyhovuje.

V.

Primerané finančné zadost'učinenie a náhrada trov konania

46. Sťažovateľ sa domáhal aj primeraného finančného zadost'učinenia 10 000 eur. Cieľom tohto inštitútu je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany (IV. ÚS 210/04). Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi nebola započítaná obmedzená osobná sloboda v trvaní dvoch dní.

47. Pri určení sumy primeraného finančného zadost'učinenia vychádzal ústavný súd zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu a zároveň sa riadil úvahou, že cieľom priznania primeraného finančného zadost'učinenia je zmiernenie ujmy pocit'ovanej z dôvodu porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou.

48. Ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade je spravodlivé a ku konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci primerané priznanie finančného zadost'učinenia pre sťažovateľa vo výške 800 eur. Na jeho úhradu zaviazal ŠTS, ktorému povinnosť započítať dobu zadržania vyplývala explicitne zo zákonnej úpravy (bod 36).

49. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia za 3 úkony právnej služby vykonané v roku 2021 (prevzatie, príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti a replika) v sume trikrát po 181,17 eur a režijný paušál v sume trikrát po 10,87 eur (§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov). Celková hodnota náhrady trov právneho zastúpenia tak predstavuje sumu 576,12 eur. Vzhľadom na výšku trov ústavný súd z dôvodu hospodárnosti koncentroval ich úhradu ŠTS, ktorý ma stanovenú úhradu aj relatívnej satisfakcie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. septembra 2021

Robert Šorl
predseda senátu